գիտական ընկերութեան յիշատակարանների մէջ։

Կարսի փոխանորդ Արժ. Եղիշէ վարդ. Մուրադեան ուխտեալ բացակայութիւնից յետոյ Ս. Պետերբուրգում Մայր Աթոռ եկաւ և իւր գործերի հաշիւը Նորին Վեհափառութեան ներկայացնելուց յետոյ մեկնեցաւ իւր պաշտօնատեղին՝ Կարս։

Արժ. Կոմիտաս վարդապետ Գէորգեան՝ որ երեք տարուց ի վեր Գերմանիայում ուսումնասիրում էր երաժշտութեան արուեստը, վերադարձաւ Մայր Աթոռ և ստանձնեց Գէորգեան Ճեմարանի երաժշտութեան ուսուցչի պաշտօնը։

Վեհ. Հայրապետի հրամանաւ ս. Էջմիածնայ վանքի հիւրընկալ Արժ. Իսահակ վարդ. Տ. Մէլքայէլեան Դորու յաջորդ նշանակուեցաւ։

Ս. Էջմիածնայ միաբաններից Արժ. Բենիկ վարդապետ կարգուեցաւ տեսուչ Երևանի թեմական դպրանոցի։

Երևանի թեմի Առաջ. Փոխանորդ Դեր. Ներսէս Արքեպիսկոպոսի համար, որ առաջարկուած էր Բեսարաբիոյ թեմի առաջնորդ, ստացուեցաւ Կայսերական հաստատութեան վաւերագիրը։ Ն. Բ. Սրբազնութիւն պատրաստուում է մեկնել դէպի իւր նոր պաշտօնատեղին։

Տպարանական ժողովի անդամ Շնորհ. Ղազար սարկաւագ Նորին Վեհափառութեան կողմից թոյլտուութիւն ստանալով՝ պր. Մանթաշեանի բարերարութեամբ Դորպատ գնաց՝ համալսարանում ուսանելու համար։ Նրա տեղ Տպարանական ժողովի անդամ կարգուեցաւ այս տարուայ ճեմարանաւարտներից Շնորհ. Գրիգոր սարկաւագ։

ՃԵՄԱՐԱՆ ՄԱՏՈՒՈՑ ԱԹՈՌՈՑ

Գէորգեան Ճեմարան մտնել ցանկացող աշակերտներից, ինչպէս և անցեալ տարուանից վերաքննելի աշակերտների քննութիւնները սկսան սեպտ. 1-ից և տևեցին մինչև սեպտ. 5։ Այս տարուայ նոր ընդունուած աշակերտների թիւն է տասնի քան քառասուն։ Դասերն սկսան սեպտ. 7, երեքշաբթի օրը։

Այս տարի Ճեմարան հրաւիրուած նոր ուսուցիչներն են. Արժ. Կոմիտաս վարդապետ Գէորգեան՝ որ նոր է վերադարձել Գերմանիայից և ուսանելու է եկեղեցական երաժշտութիւն։ — Պետերբուրգի համալսարանի իրաւաբանական բաժնի նորաւարտ կանդիդատ պր. Սիրական Տիզրանեան՝ որ ուսանելու է եկեղեցական իրաւագիտութիւն. պր. Յովհաննէս Բախչեան, որ պէտք է ուսանի Ռուսաց լեզու։ Երեք յարգելի ուսուցիչներն արդէն սկսել են իրենց դասերը։

Պաշտօնի են հրաւիրուած նաև անցեալ տարուայ Ճեմարանաւարտներից՝ Քերոբէ Միրաքեան, իբրև վերակացու, և այս տարուայ աւարտողներից՝ Յակոբ Արիստակիսեան, իբրև ուսուցիչ ստորին դասարաններում։

Ճեմարանի Տեսուչ և Արարատի խմբագիր Տ. Կարապետ վարդապետ ընտանեկան պատճառներով երկու շաբաթուայ համար արձակուրդ ստացած լինելով հայրենիք գնալու, օգոստ. 28-ին վերադարձաւ և անմիջապէս զբաղուել սկսաւ նորեկների ընդունելութեանց քննութիւններով։

ՏԱՃԿԱՀԱՅՔ.

Տ. ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱԼԷԱԹՃԵԱՆ

Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան, որ բաւական ժամանակ ի վեր տառապում էր ուղղի կակղացումից կոչուած ծանր հիւանդու-

թեամբ, ի Տէր հանգեաւ Կ. Պոլսում օգոստոս 15 ին, ս. Աստուածածնի տօնի կիրակի առաւօտեան, 59 տարեկան հասակի մէջ։

Հանգուցեալ Սրբազանը Տաճկահայոց հոգևորական դասի նշանաւոր ներկայացուցիչներից մէկն էր. ծնուած էր Պոլսի Պալաթ թաղում 1840 թուականին. իւր նախնական ուսումն առել է Պալաթի և յետոյ Սկիւտարի ս. Խաչ վարժարանում. աւարտել է այս Սկիւտարի ճեմարանը։ 1862—64 թուականներին նա հրատարակել «Թռչնիկ Պեգասեան» անուն հանդէսը. իբրև ուսուցիչ եղել է Կեսարիայում, Երզնկայում, Կարնում, Վանում Սեբաստիայում, Սսում և Ադանայում։ 1866 թուին Վանում ձեռնադրուած է վարդապետ՝ Տ. Խաչատուր եպիսկոպոսից, որ յետոյ Աղթամարի կաթուղիկոս եղաւ։ 1867 69 թ. քարոզչական պաշտօններ վարեց Պոլսում. 1869—70 թ. Բաբերդի առաջնորդ կարգուեցաւ։ Ն. Ս. Օծութեան ներկայ Ամենայն Հայոց Հայրապետի պատրիարքութեան օրով առաջնորդ ընտրուեց Երզնկայի և Բաբերդի միացեալ վիճակին։ Յաջորդ տարին, 1871 թ. Երզնկայի վանքերի վերատեսուչ կարգուեցաւ միանգամայն, որից 1873 թ. հրաժարեցաւ։ Տ. Ներսէս պատրիարքի օրով Բաբերդը բաժանուեց Երզնկայից. Ալէաթճեան Սրբազան երկու տարի էլ Երզնկայի Առաջնորդութիւնը շարունակեց, որից վերջնականապէս հրաժարուեց 1876 թուին։ Նոյն թուին եղաւ Առաջնորդ Մշոյ. 1877 թուին ձեռնադրուեց Տարօնոյ եպիսկոպոս՝ Տ. Տ. Գէորգ կաթուղիկոսից. 1880 թուին դարձաւ Պոլիս, ուր մինչև 1885 թ. վարեց Սկիւտարի ս. Խաչ եկեղեցու քարոզչութեան պաշտօնը. այդտեղ իր պաշտօնավարութեան գլխաւոր գործն է համարուում եկեղեցու մեծ զանգակատան շինութիւնը։ 1885 թ. վերստին գնաց Մուշ. 1886 թ. անցաւ Վան՝ ուր մնաց մինչև 1888. այդ տեղ նա ձեռնարկեց Վարագայ վանքի վերանորոգութեանը, հիմնեց մի ժառանգաւորաց վարժարան գիշերօթիկ և ցերեկեայ. 1888 թ. հրաժարուեց Տիգրանակերտի առաջնորդութեան, բայց մերժելով դարձաւ Պոլիս, ուր մինչև այժմ վարում էր ս. Խաչ եկեղեցու քարոզչութեան պաշտօնը։ 1895 թ., ինչպէս ամէնքին ծանօթ է, ընտրուեց Կիլիկիոյ կաթուղիկոս, Ադանայում գումարուած Ընտրողական ժողովից, որի նախագահն էր Ազգ. Պատրիարքարանի պատուիրակ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան. բայց այս ընտրութիւնը անցեալ տարուայ փետր. ամսին Խառն ժողովի կողմից չեղեալ համարուեց։ Պոլսում եղած միջոցին Տ. Գրիգորիս Սրբազան ընտրուել է Կրօնական ժողովի անդամ և ատենապետ. իւր զանազան պաշտօնավարութիւնների ժամանակ քանի չափ ուսումնարանների և եկեղեցիների շինութեան պատճառ է եղել. ունէր Գ. կարգի Մէճիտիէ և Գ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան։

Հանգուցեալ Սրբազանի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը տեղի է ունեցել երկուշաբթի 16 օգոստ. Ս. Պատրիարքի նախագահութեամբ. պատարագիչ եղել է Տ. Գրիգորիս Արքեպ. Յովհաննիսեան. ներկայ են գտնուել Կ. Պոլսոյ գրեթէ բոլոր բարձրաստիճան եկեղեցականները, ինչպէս նաև Բերայի դպրաց դասը, Ազգ. Վարչութեան ժողովական և խորհրդական անդամներ էլ։ Պատարագիչ Սրբազանը քարոզեց յուզեալ շեշտով մի քառորդ ժամու չափ և Ս. Օծման կարգը կատարեց «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» երգելուց առաջ։

Օծումից առաջ Ամեն. Ս. Պատրիարքը խօսեցաւ դամբանականը՝ որ տևեց մի ժամ. մանրամասն կենսագրութիւնն արեց Սրբազան հանգուցեալի, գովելով նրա իբր արդիւնաւոր եկեղեցականի՝ գործերը և մաղթելով, որ Տէր Աստուած անպակաս անէ նրա նման անձեր մեր ազգի միջից։

Ազգային եկեղեցական—յարաբերական խնդրոց կարգադրութեան համար երեք շաբաթ առաջ կայսերական իրատէ մը ելած էր. այս խնդրոց առաջինն էր Կիլիկիոյ կաթուղիկոսութեան խնդիրը. Ն. Կ. Վեհ. հրամայեց Կիլիկիոյ Նոր կաթուղիկոսին ընտրութիւնն՝ ըստ վաղնջուց ընկալեալ սովորութեան, Ամեն. Ս. Պատրիարքն, Խառն ժողովոյ անցեալ Դշ.-ի նստին մէջ կարդաց կայս. Իրատէն ուեառող Դատական. Նախարարութեան թէզքերէն. ժողովը որոշեց Ս. Պատրիարքին յանձնել որպէս զի՝ նախընթաց օրինակներուն համաձայն՝ ընտրական գործողութեանց ձեռնարկուի. տնօրինեց որ

Երուսաղէմի վանքին Լուսարարապետ Տ. Սահակ եպս. Խապայեան պաշտօն ունենայ՝ ի դիմաց Ազգ. պատրիարքարանի՝ Ատանայի և Սսոյ մէջ հսկելու ընտրական գործողութեանց վրայ, հարկ եղած հրահանգներն ստանալով Ս. Պատրիարքէն և տեղեկագրելով ու հաղորդելով կարևորը. Ն. Ամեն. Կաթող. իրատէն և Խառն ժողովին որոշումն հեռագրաւ հաղորդեց Սսոյ կաթող. տեղապ. Տ. Կիրակոս Սրբազանին, և Երուսաղէմի Տ. Սահակ եպս. Խապայեանին, իբրև պատրիարքարանի պատուիրակ և հսկող ընտրական գործողութեանց, պատուիրելով այս վերջնոյն որ Ատանա երթալու պատրաստուի անմիջապէս. Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք հայրն արդէն հաւանած էր լուսարարապետ Սրբազանին տրուած պաշտօնին.

Ըստ տնօրինութեան կայս. կառավարութեան և ըստ վաղեմի ընկալեալ դրութեան, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական թեմերուն եկեղ. և աշխարհ. ներկայացուցիչք, ըստ օրինի ընտրողական ժողով կազմելով Ատանայի մէջ, արտօնութիւն պիտի ունենան Կիլիկիոյ նոր կաթողիկոսին ընտրութիւնը կատարելու Սսոյ միաբան վեց եպիսկոպոսաց մէջէն, կամ դուրսէն՝ Էջմիածնի մէջ ձեռնադրեալ եպիսկոպոսներէն. – Կիլիկիոյ 6 եպիսկոպոսներն են Տ. Կիրակոս Սրբազան, կաթողիկոսական Տեղապահն ի Սիս, Յ. Գաղանճեան եպս.-ն ի Պէրութ, Ֆուռնուզի վանահայրը, Կարապետ եպս.-ն ի Զէյթուն, Տ. Մկրտիչ Սրբազան Վեհապետեան ի Պէօյիւքտէրէ, և Աբրահամ եպս. ի Պոլիս.

Իսկ Կ. Պոլսոյ եպիսկոպոսներէն կը յիշուին Տ. Խորէն Արքեպս. Աշըգեան, Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպս. Չամչեան և Տ. Մեսրոպ Արքեպս. Բայց այս 9 եպիսկոպոսները չեն ներկայացներ ամբողջ ցուցակն ընտրելի եպիսկոպոսներուն. Կայս. իրատէն ազատ կը թողու տեղացիներն՝ իրենց յարմար դատած բոլոր եպիսկոպոսներուն անունները դնելու ընտրելեաց ցուցակին մէջ. Արդէն կը յիշուին պատրիարքարանի կողմէ ղրկուող պատուիրակ Սրբազանին անունը, Կեսարիոյ առաջնորդին անունը, նաև Երուսաղէմի փոխ. սրբազանին անունը.

—Հաճնի մէջ նոր որբանոց պիտի բացուի և պիտի հոգացուի Մոսկուայի ազգայնոց նպաստովը.

— Իզմիրէն Սա. Թէստէրէճեան և իր. Աղն. Տիկին Մարիամ Գարաթաշի իրենց ծովափնեայ միւլք տունը, կահ կարասեօք հանդերձ արժողութեամբ աւելի քան 5—600 ոսկւոյ, օրինական միջոցաւ, յանուն Ս. Առաջնորդին, նուիրած են Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոցին.

— Իրենց պաշտօնատեղիները կը մեկնին Տ. Արիստակէս ծ. վ. Վանքեան, Ամասիոյ Առաջն. Տեղապահ, և Տ. Արիստակէս Վ. Խաչատուրեան, Ակնայ Առաջն. Տեղապահը.

— Քէմախի Ազգայինք պատրիարքարան ուղղեալ հանրագրով մը փափագ յայտնած են որ յետաձգուի Քէմախի և Երզնկայի թեմերուն միացման որոշման գործադրութիւնը.

— Բրովիտէնսի (Ամերիկա) հայ գաղթականութեան քարոզիչ Վաղինակ վարդ. Սիսակեան վախճանած է. Հանգուցեալը 42 տարեկան էր և քարոզչական պաշտօններ վարած էր մայրաքաղաքիս մէջ և Պուլկարիա.

— «Մեր Ս. Հարց Դաւանութիւն» անուն անճահ տետրակին հեղինակ Մկրտիչ վարդ. Աչճեան՝ պաշտօնանկ ըլլալով Հայ—Հռոմէական պատրիարքարանի գործակատարի պաշտօնէն, Հռոմ գնաց.

— Կարինէն Մհտ. Կարապետ աղա Տ. Ղուկասեան քաղաքին Ս. եկեղեցւոյն կտակած է իր 250 ոսկի արժողութեամբ տունը. իսկ Ստեփան աղա Մհտ. Խաչատուրեան իր 600 ոսկի արժողութեամբ ջրաղացը:

— Բասէն և Խնուս գաւառակաց համար Անգլիայէն ղրկուած 400 ոսկին հիւպատոս Մր. Մասէի և ամերիկեան Միսիոնար Մր. Սթէյփըլթընի կարգադրութեամբ և պատուելիներու ձեռամբ կէս առ կէս բաշխուած է նոյն գաւառակաց հայ և հայ—բողոքական ազգաց. Այս վերջիններուն շատ օգնած են, ըսելով թէ Քրիստոս ալ Յովհաննէսը միւս աշակերտներէն շատ կը սիրէր. Դարավերջի՛ կ մեկնութիւն. Բողոքական պատուելիներն հայ կարօտելոց համար ղրկուած նպաստ 50 % տոկոսով կուտան, անոնցմէ մուրհակ առնելէ յետոյ. ուրեմն միայն Բաղերանները չեն որ հոգիներու փրկագին կը պահանջեն.

— Միսիոնարութիւնը Բասէնի դաշտին մէջ յանուն որբոց դպրոց մը բացած է, ուր 2—2 ½ տարեկան աշակերտ կայ։ բողոքականութեան համար.

— Կարնոյ ամերիկ. որբանոցաց երկսեռ հայ աշակերտք հակառակ միսիոնարական որոշման, կարգելուին Կիր. և տօն օրեր Ազգ. եկեղեցի յաճախելէ. Մր. Սթէյփըլթըն այս արգելքն անգլ. հիւպատոսին կը վերագրէ. Առաջնորդարանի կողմէն բողոքուած է նահանգին կուսակալ Րէուֆ փաշային, որ պահանջած է գոհացում տալ:

— Քանախայէ Տ. Մանուէլ քհյ. Կրետէի մեր ազգային եկեղեցիին և կալուածոց նորոգութեան կարօտ խղճալի վիճակը նկարագրած ըլլալով, կը լսենք թէ այս օրերս պատրիարքարանէն գումար մը պիտի ղրկուի:

— Տ. Վահրիճ վարդ. այս անգամ ալ մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկած է ի Պատրիարքարան՝ իր այցելութեան առթիւ Վանայ գիւղերը. զի Տ. Ներսէս Սրբազանի տնօրէնութեամբ, երկար պտոյտ մը կ՚ընէ Վանայ կուսակալութեան գիւղերը, նաև Աղթամարայ թեմերուն մէջ, ժողովրդեան վիճակը մօտէն դիտելու և հոգևոր պէտքերն իմա-

նալու համար։ Տ. Ներսէս Սրբ. գրած է Ս. Պատրիարքին թէ մինչև որ ուրիշ վարդապետ մը իրեն քով ղրկուի, չի կրնար թողուլ որ Տ. Վահրիճ վարդ. Բղի երթայ։ Կրօնական ժողովը կարդալով Տ. Ներսէս Սրբազանի այն նամակը, հաւանութիւն տուաւ Վահրիճ վարդապետի մնալուն։ Թէև Գէորգեան Տ. Արսէն վարդ. մը, ժամանակ մը Արմաշ մնալէ ետքը, ճամբայ հանուած էր դէպ իր ծննդավայրը, բայց անիկայ Լիմի և Կտուցի նոր վանահայր Տ. Յովսէփ եպս.-ին քով մնալու համար է՝ իբրև քարտուղար։

— Ռոտոսդոյի և Պրուսայի առաջնորդները ի մօտոյ իրենց վիճակը պիտի դառնան։

— Նպաստից Յանձնաժողովը նիստ գումարելով Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, գաւառ. որբանոցներու, ինչպէս և Ետիգուլէի Ս. Յակոբայ Որբանոցի մասին խորհրդակցելէ վերջ, որոշեց բոլոր որբանոցաց երկերկու ամսո կան մէկէն ղրկել այս անգամ, ձմեռուան պէտքերն հոգալու համար. Իմանալով նաև թէ Կարնոյ և այլ մի քանի գաւառաց ամերիկեան որբանոցներու մէջ պատսպարեալ որբերն եկեղեցի չեն ղրկուիր և անոնց կրօնական ուսուցման խնամք չի տարուիր, որոշեց խնդիրը ներկայել Ամերիկեան կեդր. Որբախնամ մարմնոյն։

— Աֆիոն Գարահիսարցի վաճառական Սարգիս էֆ. Աշըլեան 50 ոսկի նուիրած է Արմաշի Դպրեվանքին, ի նպաստ աղբիւրի մը շինութեան՝ վանքին մօտ և իբրև կալուած խանութի մը շինութեան։

— Սիրքէճի թաղի ծովեզերեայ Խոմայիլ փաշա խանին Սանաս. վարժարանին համար իբրև կալուած գնուելու գործողութիւնը լմնցեր է և 20,000 ոսկին վճռ. պրն. Կ. Նշեանց Կ. Պոլիս ղրկեր է՝ Լոնտոնի վրայ փոխ՛՛ գրով։

— Զաւէն ծ. վ. Կարինէն Դերջան մեկնեցաւ հովուական պտոյտ մ՚ընելու համար։

— Վարդավառի տօնին առթիւ Տ. Յարութիւն Ս. Պատր. հայրն հանդիսաւորապէս պատարագելով Ս. Յակոբեանց տաճարին մէջ, հոգեշունչ քարոզ մը խօսեցաւ օրուան տօնին վրայ և իր ունկնդիրները յորդորեց ի պայծառափայլ այլակերպութիւն՝ հոգւով, սրտով, մտքով և զգացմամբ։

— Տ. Ներսէս Սրբազան ստուգեր է որ Վանայ Սպակերտի գաւառին կարօտելոց անուամբ անգլ. նպաստամատոյց մարմնէն ղրկուած 300 ոսկիի արմտիքը տեղացիք 150 ոսկիի ծախելով հնչուն դրամը գրպաներ են, Այս պատճառաւ, իրեն եկող Սպակերտցիներուն նպաստ չէ ուզեր տալ։ Ասոր վրայ, եկողները կաթոլիկներուն դիմելով, երկերկու մէճիտ առեր և իրենց արձանագրութիւնը փոխել տուեր են,

— Թէ Տ. Զաւէն ծ. վ. և թէ Տ. Բարգէն ծ. վ. կը խնդրեն Ս. Պատրիարքէն որ Տիրայր վարդապետ ղրկուի Երզրում կամ Մուշ, Համակրելի աբեղան կփափաքի ընդունել այս գաւառային պաշտօններէն մին և արդէն նախապատուութիւն կուտայ Կարնոյ, քանի որ Կարմիր վանքին մէջ 100 որբ կան այսօր և կարելի ու պէտք է ամէն կերպիւ շնորհքով վիճակի մը մէջ դնել գիրքով ու տեղով կարևոր այդ վանքն ու հաստատութիւնը։

— Արմաշի Դպրեվանքէն Պոլսեցի պ. Գառնիկ Թուրեան և պ. Խաչիկ Խաչատուրեան, ուխտագիր տալով Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեանին, կուսակրօնութեան վիճակն ընդունած են, և հիմա Ն. Գերապատուութիւն Ս. Պատրիարքէն և Կրօն. ժողովէն արտօնութիւն կխնդրէ զանոնք աւագ սարկաւագ ձեռնադրելու։

— Բարիզ բնակող Էգնայեան եղբարք 6 որբ ուզած են, իրենց ծախքով արհեստ ուսուցանելու համար Բարիզի մէջ.

— Հեռագրուած է պատրիարքարան թէ Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց փոխ վանահայր Թադէոս Վ. վախճաներ է ամսոյս 21-ին.

— Տիգրանակերտի առաջն. տեղապահ Եզեկիէլ Վ.-ի կրկնակի դիմումներուն վրայ, ամերիկեան որբանոցին 150-ի չափ որբերը և որբուհիները սկսեր են ամէն օր ազգային վարժարան և կիւրակի ու տօն օրերն ալ եկեղեցի յաճախել.

— Պանտրմայի աղջկանց վարժարանին շինութիւնն սկսաւ. տեսնելու արժանի է ժողովրդեան եռանդը, մանաւանդ երիտասարդաց, որք եռանդով կ՚աշխատին հող, ջուր, քար կրելով. Կը յուսացուի որ մի քանի ամիսէն ազգն իր անուան պատիւ բերող շէնքի մը տիրանայ.

— Կրօն. ժողովը որոշեց որ Կամախը մնայ Երզնկայի հոգևոր իշխանութեան ներքև, Կամախի քահանան առաջն. փոխանորդ մնալու պայմանաւ.

— Պրուսայի առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպ. Արշարունի մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղին։

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՔ.

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԹԱՒՐԻԶԻ ՀԱՅՈՑ «ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ Ս. ԱՆՆԱՅԵԱՆ» ԵՐԿՍԵՌ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ, 1896/7 ԵՒ 1897/8 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ։ *

Արամեան դպրոցում 1897/8 տարուայ սկզբին կային 95 աշակերտ, նոր ընդունուեցան 16 աշակերտ.

* Տես Արարատ 1899 թ. յունիս եր. 346։